

Vlechtheggen: oude ecologische volkspraktijk in ere hersteld

De geschiedenis van de vlechtheg is indrukwekkend. In zijn oorlogsdagboek "De bello Gallico" verbaasde Julius Caesar zich over de Nederlandse vlechtheggen. Het was 51 jaar voor Christus toen hij schreef:

17. "Hierop zond Caesar patrouilles en centurio's vooruit, om een geschikte plek voor een legerplaats uit te zoeken. Van de onderworpen Belgen en de andere Galliërs sloten er zich verscheidenen bij Caesar aan en maakten den marsch mede. Eenigen van hen wisten, nadat zij zich met de marschorde van ons leger gedurende die dagen bekend hadden gemaakt, zooals men later van krijgsgevangenen vernam, 's nachts naar de Nerviers te ontkomen en deelden hun mede, dat een groote legertrein tusschen elke twee legioenen marcheerde. Men kon daarom gemakkelijk het eerste legioen bij zijn aankomst in de legerplaats, terwijl het zijn pakkage nog droeg, en de overige legioenen nog ver achter waren, aanvallen. Was dan het eerste legioen geslagen en de dit legioen volgende tros geplunderd, dan zouden de overige legioenen het niet wagen weerstand te bieden. Ter aanbeveling van dit plan der verraders droeg nog het volgende bij. Van oudsher beteekent de ruiterij bij de Nerviers niet veel, want ook tot dusver stellen zij er geen prijs op, en hun gansche sterkte bestaat in hun voetvolk. Om nu des te gemakkelijker de ruiterij hunner naburen bij haar strooptochten af te weren, hadden zij jonge boomen gekapt en neergebogen, zóó dat die aan de zijden nog talrijke takken lieten ontspruiten, en daartusschen plantten zij braam- en doornstruiken. Op die wijze vormden deze heiningen bolwerken, alsof 't wallen waren, door welke men niet alleen niet binnendringen, maar zelfs met den blik niet doordringen kon. Daar nu hierdoor ons leger op zijn marsch werd opgehouden, meenden de Nerviers bovengenoemd plan niet ongebruikt te moeten laten". (Boek II; vert. Dr. J.J. Doesburg 1857; A'dam S.J. van Looy/H.Gerlings)

Scaldis = Schelde Mosa = Maas Rhenus = Rijn Mosella = Moezel
Usope Sug. Arduenna Silva Aduatuca Mosa Aduatuca

Circa 3000 jaar geleden, ruim voor Julius Caesar, waren de Lage Landen één aanéengesloten bos of wetland. Niet voor niets is het woord "Holland" afgeleid van de samenvoeging "Holt-Land" of "Hout-Land". In de loop der eeuwen werd de natuur vervolgens tot een netwerk van bossen, hagen en akkers omgevormd; een proces dat zich tot het begin van de jaren 1900 heeft voortgezet. Onder meer door de vérgaande versnippering van grondeigendom werd een fijnmazig netwerk van heggen en houtwallen gevormd. In bijna iedere regio ontwikkelde zich daarbij een eigen stijl van vlechten en een regio-specifieke samenstelling van de heggen.

In de loop van de vorige eeuw ging het fout:

de voortdurende modernisering en schaalvergroting van de landbouw leidde tot ingrijpende veranderingen. Honderdduizenden kilometers heggen en vlechtheggen gingen verloren. De vlechtheg kon inmiddels gezien worden als "de korenwolf onder de landschapselementen": er waren nog maar een paar vlechtheggen in ons land te vinden en niemand keek er naar om. De landschappelijke en cultuurhistorische waarde van de ambachtelijke gevlochten heggen bracht Stichting wAarde ertoe het initiatief te nemen tot eerherstel van de vlechtheg en de terugkeer van dit bijna uitgestorven ambacht van heggenvlechten. Dit initiatief is

overgenomen door andere organisaties zoals bijvoorbeeld in de [Maasheggen](#) en [Het Groene Woud](#). Een opleving van de kunst van het heggenvlechten zou niet alleen een goede zaak zijn voor de kwaliteit van het landschap; er zou tevens een aanzienlijke impuls van uit kunnen gaan voor (agrarisch) toerisme en recreatie in diverse regio's.

Stichting Streekrekening Het Groene Woud start in het najaar van 2011 een project om de aanleg van vlechtheggen in Het Groene Woud te stimuleren.

Er is een projectteam samengesteld dat bestaat uit een lid van Stichting de Brabantse Boerderij en twee leden van Stichting Het Roois Landschap, die het project aansturen en begeleiden. Indien U meer informatie wilt over het project en de randvoorwaarden kunt U deze verkrijgen bij: Dhr. Wim de Vrij vlechtheggen@gmail.com <http://vlechtheggen.nl/> 0413 47 82 52 / 06 23 37 05 34